شماره سؤال	منبع پاسخ	صفحه	سطر	پاسخ صحیح	پاسخ تشریحی
۳۱	جزوه علم‌النفس کیهان	۶۷	۴ و ۱۶	گزینه ۴	این سؤال استنباطی است و برای پاسخ‌دادن به آن می‌توانیم از نظریه ابن عربی و همچنین آیات قرآن که در جزوه آمده است استفاده کنیم. مرتبه‌ی انسان جامع جمیع مراتب عالم است. انسان آینه‌ی مرتبه‌ی الهیه است و قابل ظهور اسماً خدا می‌باشد و غیر انسان هیچ موجودی قابلیت ظهور اسماً و صفات خدا را ندارد. انسان مخلوقی است که حق‌تعالی او را به صورت خود آفریده است همانطور که در حدیث آمده است «ان الله خلق آدم علی صورته». ابن عربی در دو سطح انسان کامل را مورد ملاحظه قرار می‌دهد: یک سطح تکوینی است که در آن انسان به عنوان یک نوع است و نه به عنوان یک فرد. از نظر تکوینی، کامل‌ترین هستی در میان هستی‌های جهان را انسان دارد زیرا به صورت خدا آفریده شده است. بر این اساس متوجه می‌شویم که انسان فطرت الهی دارد. احسن تقویم یعنی داشتن نیکوترین شکل، پس می‌توانیم نتیجه بگیریم آنچه که در خود فطرت الهی دارد به حتم در نیکوترین شکل است.
۳۲	جزوه علم النفس کیهان	۲۲	۲۵	گزینه ۱	فارابی سعادت فردی را جدای از زندگی مدنی و اجتماعی نمی‌داند و معتقد است که سعادت واقعی زمانی مسیر می‌شود که فرد در میان امت مدینه‌ی فاضله به سر برد. کمال انسانی نیز دررابطه‌با دیگران و به وسیله‌ی همکاری با سایرین شکوفا می‌شود. سعادت حقیقی موجب شده تا فارابی مدینه فاضله را وسیله‌ای برای رسیدن آدمی به کمال واقعی خودش بداند زیرا آدمی تنها برای رفع نیازمندی‌های خودش به ایجاد مدینه نپرداخته بلکه ازاین‌جهت که انسان فطرتاً میل به رسیدن به کمال دارد و این امر در زندگی انفرادی مسیر نیست، اقدام به مدینه فاضله نموده است.
۳۳	جزوه علم النفس کیهان	۵۸	۲۴	گزینه ۴	مبنای ملاصدرا در باب ماهیت نفس با مبنای حکمای پیشین متفاوت است. او این نظریه را که نفس دارای دو بعد ذاتی و اضافه است، قبول ندارد و بر تک بعدی بودن نفس تأکید می‌ورزد. نظریه ابتکاری وی در این زمینه، بر دو رکن «تشکیک در وجود» و «جسمانیه الحدوث و روحانیه البقاء بودن نفس» استوار است. ملاصدرا این نظریه را مطرح ساخت که وجود عینی، حقیقتی تشکیکی و ذو مراتب است و شدت و ضعف و تقدم و تأخر می‌پذیرد. نفس، یک واحد شخصی ذومراتب و مقول به تشکیک

					است که در عین وحدت شخصی و هویتی، می‌تواند مراتب مختلفی را از مرتبه نازل و پایین حسی، و مرتبه متوسط مثالی تا مرتبه عالی عقلی پذیرا شود.
۳۴	جزوه روان‌شناسی بالینی کیهان، جزوه علم النفس کیهان	۹۸ و ۴ و ۱۱۰	۱۰ و ۱۱ و ۳۳	گزینه ۲	گرچه جواب این سؤال مستقیم از متن منابع نیامده است ولی با توجه به دانشی که از جزوات مختلف کیهان کسب کرده‌اید بسیار راحت می‌توانید به این سؤال پاسخ دهید. در صفحه ۴ جزوه علم النفس خط ۱۱ متوجه می‌شویم که آدمی به نفسش خودآگاه است: «گاهی نفس به معنای وجدان نفسانی یا خودآگاهی آمده است». همچنین در صفحه ۱۱۰ جزوه علم النفس دو خط آخر درمورد خودآگاهی انسان به حالات خویش صحبت شده است «خودآگاهی انسان عبارت است از علم حضوری او به خویشتن و حالت خویشتن، بنابراین تنها دانستن یک چیز و سخن گفتن از آن و نشان دادن رفتاری که دال بر دانستن آن است برای خودآگاهی کافی نیست. خودآگاهی مستلزم حضور عقلی و قلبی است» و از سوی دیگر با انواع مکانیزم‌های دفاعی در جزوه روان‌شناسی بالینی صفحه ۹۸ آشنا شده‌ایم. در خط ۱۰ مکانیزم دلیل‌تراشی آمده است: دلیل‌تراشی: انسان پس از یک فکر وحشتناک یا انجام یک عمل نامطلوب، برای فرار از اضطراب و یا گناه ناشی از آن با تراشیدن دلایل و عذرهای کاملاً موجه عمل خود را درست و منطقی جلوه می‌دهد. با این وجود حتی اگر مکانیزم‌های دفاعی را نمی‌دانستید به راحتی با توجه به معنی آیه و اسم مکانیزم دفاعی دلیل‌تراشی می‌توانستید به این سؤال پاسخ دهید.
۳۵	جزوه علم النفس کیهان	۱۱۰	۶	گزینه ۴	مرحله نفس لوامه: در این مرحله که عقل و نفس به نوعی توازن رسیده‌اند؛ عقل، انسان را در مقابل اطاعت از هوای نفس ملامت می‌کند. در دیدگاه اسلامی وجود عقل غریزی اساسی‌ترین عنصر در پیدایش نفس لوامه است. عقل غریزی که به کمک تجربه افزایش می‌یابد زیربنای رشد شخصیت محسوب می‌شود. انسان در این مرحله در مقابل جهان به شناختی یقینی نرسیده و از سوی دیگر از سرکشی‌های نفس نیز در امان نمانده لذا ویژگی غالب عاطفی در این مرحله «حزن» است. امام علی (ع) در مورد مؤمن در این مرحله می‌فرماید: «قلوبهم محزونه» و یا در جایی دیگر می‌فرماید: «المومن بشره فی وجهه و حزنه فی قلبه» کسی که در مرحله نفس لوامه است، هرچند که محرک بسیاری از رفتارهای او نفس است،

					لکن عقل در این جا نقش خاصی یافته و با آگاهی و استدلال و قضاوت، برخی از اعمال این نوع شخصیت را زیر سؤال برده و او را مورد سرزنش قرار می‌دهد.
۳۶	جزوه علم النفس کیهان	۱۰۲	۵	گزینه ۱	فرزند آدمی به هنگام تولد، دارای ساخت روانی اولیه‌ای است که اصطلاحاً به آن فطرت گفته می‌شود. یعنی انسان به هنگام تولد طبیعتاً و بالقوه از مجموعه‌ای از دانش‌های غیراکتسابی برخوردار است که این دانش‌ها در مراحل مختلف زندگی، بروز و ظهور یافته و نقش خود را در رفتار آدمی نشان می‌دهد؛ به مجموعه این دانش‌ها دانش‌های غریزی یا فطری گفته می‌شود. مفاهیم کهن‌الگوهای یونگ به نوعی دلالت بر وجود دانش فطری در نزد انسان است. در نهایت فطرت، سازمان پویای روان آدمی است که بر اساس قوانین و دانشی خاص، محرک‌های عالم هستی را سازمان می‌بخشد. خداوند نیز در آیه‌ی «فَأَقِمْ وَجْهَکَ لِلدِّینِ حَنیفاً فِطْرَتَ اللّهِ الّتی فَطَرَ النّاسَ عَلَیْها التَبْدیلَ لِخَلْقِ اللّهِ ذلِکَ الدِّینُ الْقَیِّمُ» "رو به دین معتدل آور، فطرتی که خداوند انسان‌ها را بدان فطرت آفرید. برای آفرینش خدا تبدیلی نیست، این است دین باقی خداوند و لکن اکثر مردم نمی‌دانند" به فطرت اشاره کرده است. بر اساس این آیه نکات زیر به چشم می‌خورد : انسان ساخت خُلقی و خَلقی خاصی دارد که این ساخت تبدیل‌پذیر نیست. انسان‌ها از لحاظ خصوصیات ذاتی خود، یعنی خصوصیاتی که انسان قوام به آن دارد، تفاوتی با یکدیگر ندارند و دین که دستورالعمل چگونه زیستن است به‌گونه‌ای ساخته شده است که منطبق با این ساخت حیاتی و روانی انسان می‌باشد با توجه به مواردی که زیر آنها خط کشیده شده است به‌سادگی درمی‌یابیم که فطرت اشاره به نوعی قالب دارد که ساخت مشخصی دارد و خود را در انواع رفتار (مصادیق) نشان می‌دهد.
۳۷	جزوه علم النفس کیهان	۱۰۱ و ۱۰۲	۱۱ و ۴	گزینه ۳	غریزه عبارت است از سازماندهی محرک‌های برون‌زا و درون‌زا به شیوه‌ای نسبتاً ثابت که اساس آن در یک نوع (مثال انسان، پرندگان و...) به صورت طبیعی وجود داشته و عنصر تجربه آن را غنی می‌سازد. غرائز ویژگی‌های طبیعی موجودات هستند که در میان اجناس مختلف آنها از این لحاظ افتراق وجود دارد. به‌عبارت‌دیگر، اصناف موجودات مختلف دارای غرائز گوناگونی هستند. در مورد انسان علاوه بر برخی غرایز که به نوعی اشتراک بین او و حیوانات وجود دارند، غرایز خاصی نیز وجود دارد

					که موجب تمایز بین انسان و حیوان می‌شود. این غرایز را اصطلاحاً فطرت می‌نامند. به عبارتی دیگر، فطرت غریزه خاص آدمی است. فرزند آدمی به هنگام تولد، دارای ساخت روانی اولیه‌ای است که اصطلاحاً به آن فطرت گفته می‌شود. یعنی انسان به هنگام تولد طبیعتاً و بالقوه از مجموعه‌ای از دانش‌های غیراکتسابی برخوردار است که این دانش‌ها در مراحل مختلف زندگی، بروز و ظهور یافته و نقش خود را در رفتار آدمی نشان می‌دهد؛ به مجموعه این دانش‌ها دانش‌های غریزی یا فطری گفته می‌شود. در نهایت فطرت، سازمان پویای روان آدمی است که بر اساس قوانین و دانشی خاص، محرک‌های عالم هستی را سازمان می‌بخشد.
۳۸	جزوه علم النفس کیهان	۵ و ۸۷	۲۵ و ۱۸	گزینه ۲	در قرآن کریم قلب به معنای کانون ادراک و تعقل، انفعال و احساس و... است. قلب بخش اصلی و مرکزی شخصیت انسان، و دارای کارکردهای معرفتی عاطفی و ارادی است (در اینجا متوجه می‌شویم که یکی از کارکردهای قلب ادراک است). «بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَ أَبْصَارِهِمْ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ» این به‌خاطر آن است که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح دادند و خداوند افراد بی‌ایمان را هدایت نمی‌کند، آنها کسانی هستند که خدا بر قلب و گوش و چشم‌هایشان (آمدن قلب کنار چشم و گوش نشان می‌دهد که قلب ابزار ادراک است) مهر نهاده و غافلان واقعی آنهایند.
۳۹	جزوه علم النفس کیهان	۲۹	۳۰	گزینه ۳	برهان ثبات و استمرار: این برهان استدلال می‌کند که بدن همیشه در معرض دگرگونی و بزرگ شدن و نقصان است و از اجزایی ترکیب یافته است که همگی دستخوش تغییر و تحول‌اند؛ تا جایی که بیش از گذشت بیست سال، از بدن انسان آن چه در آغاز بود چیزی بر جای نمی‌ماند. بااین‌حال، در تمامی این دگرگونی‌ها انسان به بقای ذات خود (self) و ثبات آن در طول حیات اذعان دارد پس ذات به عنوان حقیقتی ثابت غیر از بدن و اعضای اوست.
۴۰	جزوه روان‌شناسی بالینی کیهان	۱۰۴	۲۰	گزینه ۲	ما به‌سادگی از طریق واژه‌هایی چون تکبر و زورگویی می‌توانیم متوجه شویم که منظور صورت سؤال خودبزرگ‌بینی است و مفهوم تعرض مردانه و میل به قدرت نظریه آدلر که در جزوه روان‌شناسی بالینی کیهان آمده است بسیار مشابه به عقده خودبزرگ‌بینی است و به ما در پاسخ به این سؤال کمک می‌کند:

					آدلر در ابتدا به این نتیجه رسید که تمایلات از غریزه جنسی بسیار مهم‌تر است. ولی اندکی بعد واژه تهاجم یا پرخاشگری را به "میل به قدرت" تبدیل کرد. آدلر قدرت را به جنس مذکر، و ضعف را به جنس مؤنث همانند دانست. او در این مرحله از تفکر خویش، عقیده "تعرض مردانه" را مطرح کرد و آن را شکلی از جبران افراطی دانست که هم مردان و هم زنان در زمان احساس عدم کفایت یا حقارت به آن متوسل می‌شوند.
۴۱	جزوه علم النفس کیهان	۱۱۴ و ۱۱۵	۱۷	گزینه ۱	گرچه این سؤال تا حدی مفهومی است ولی با دانستن درباره سازمان‌های مختل روانی و انواع آن به راحتی می‌توانستید به این سؤال پاسخ دهید. این سازمان‌ها تعادل روان آدمی را برهم می‌ریزند انواع سازمان‌های مختل روانی: سازمان‌های ناتمام: وقتی محرکی به وجود می‌آید و این محرک توسط انسان جذب می‌شود، مداری از سازماندهی شروع به فعالیت می‌کند. هر مداری از سازماندهی دارای مقادیری انرژی درونی است که باعث به اتمام رسیدن مدار می‌شود. اگر مداری کامل نشود و آخرین مرحله آن یعنی انطباق به وقوع نپیوندد، این مدار ناتمام باقی خواهد ماند. وجود مدار ناتمام به این معنی است که انرژی تخلیه نشده‌ای در سازمان روانی انسان باقی‌مانده است. انسان در روز با تعداد زیادی از موانع برخورد می‌کند که باعث ناتمام ماندن مدارهای روانی می‌شوند. به این برخوردها در اصطلاح ناکامی گفته می‌شود. سازمان‌های معیوب: هر سازمانی اهداف خاصی را دنبال می‌کند که با رسیدن به آن اهداف تخلیه روانی صورت پذیرد. برخی از افراد در سازمان‌دهی روانی خویش مدارهایی را به وجود می‌آورند که مقصود آنها را برطرف نکرده، و آنان را در اضطراب دائمی قرار می‌دهد. سازمان‌های متعارض: گاه دو یا چند سازمان روانی در تعارض با یکدیگر قرار می‌گیرند. عدم سازماندهی: اگر فردی به هر دلیلی مدار لازم برای سازماندهی را فعال نسازد، یا به عبارتی اساساً محرک‌های لازم برای اعمال و رفتار خود را جذب و سازماندهی ننماید، دچار نوعی رکود و تثبیت می‌شود که ما به آن عدم سازماندهی می‌گوییم.
۴۲	جزوه علم النفس کیهان	۷ و ۱۰۱	۸ و ۲۵	گزینه ۴	محدودیت‌هایی که در زمینه خلقت انسان معرفی می‌شوند: مثل آن که انسان ضعیف، آزمند و حریص، شتابگر و عجول خلق شده است. این محدودیت‌ها نقطه‌ی

					حرکت انسان به‌سوی کمال شمرده شده‌اند. قرآن کریم به دلیل این محدودیت‌ها انسان را نکوهش نمی‌کند. امام علی بخل و جبن و حرص را غرایزی می‌داند که جامع آنها بدگمانی به خداوند است و طی نامه‌ای به مالک‌اشتر وی را از مشورت با بخیل، جبان و حریص، منع می‌کند.
۴۳	جزوه علم النفس کیهان	۱۰۱	۱۴	گزینه ۳	در تاریخ تفکر غرب اولین‌بار فلاسفه مکتب رواقی مفهوم غریزه را مطرح ساختند. از دیدگاه رواقیون غریزه دارای ویژگی‌های زیر است: ۱-استقلال از تجربه ۲-مفید یا سودمند بودن برای سازگاری ۳- یکنواختی (نظریه‌های کلاسیک روان‌شناسی نیز از چنین دیدگاه‌های فلسفی سرچشمه گرفته‌اند) امام علی (ع) ویژگی‌های زیر را برای غرایز بر می‌شمرند : ۱-غرایز ویژگی‌هایی هستند که اساس آنها غیراکتسابی است. ۲- غرائز تحت‌تأثیر عوامل محیطی و اکتسابی، قابلیت تغییر و دگرگونی دارند یادگیری نیز از عوامل محیطی است.۳ میزان دگرگونی غرایز با توجه به ظرفیت‌های یادگیری موجودات مختلف متفاوت است. ۴-تمامی موجودات اعم از انسان و غیر انسان دارای غریزه هستند.
۴۴	جزوه علم النفس کیهان	۸۷	۲۸	گزینه ۲	الّذِینَ یُکَذِّبُونَ بِیَوْمِ الدِینِ وَمَا یُکَذِبُ بِهِ إِلّا کُلِّ مُعْتَد أَثِیمٍ کَإِذَا تُتْلَی عَلَیْهِ آیَاتُنَ اقَالَ أَسَاطِیرُ الْأَوّلِینَ بَلْ رَانَ عَلَی قُلُوبِهِمْ مَا کَانُوا یَکْسِبُونَ. یعنی آنان کسانی هستند که روز قیامت را انکار می‌کنند و تنها کسانی که آن را انکار می‌کنند که متجاوز و گناه کارند همان کسانی که وقتی آیات ما برای آنها خوانده می‌شود می‌گویند: این افسانه‌های پیشینیان است. چنین نیست که آنها خیال می‌کنند، بلکه اعمالشان چون زنگاری بر دل‌هایشان نشسته است.
۴۵	جزوه علم النفس کیهان	۲	۱ و ۷	گزینه ۴	این سؤال تقریباً مفهومی به‌حساب می‌آید. ولی با درنظرگرفتن موضوع علم‌النفس و حذف گزینه می‌توانستید به این سؤال پاسخ دهید. اگر علم‌النفس به عنوان روان‌شناسی تلقی شود، بیش از دو هزار سال از عمر آن سپری می‌شود. ویژگی بارز علم النفس یا روان‌شناسی فلسفی، کاربست روش تعقلات نظری و قیاسی برای بررسی و کندوکاو پیرامون مسائلی همچون وجود، ماهیت، علت، تجرّد و دیگر احوال نفس است.

					روا نشناسی فلسفی و روانشناسی معاصر در"موضوع روان‌شناسی" با یکدیگر اختلاف ریشه‌ای دارند. در علم النفس، بحث و اقامه برهان در باب وجود نفس و بحث درباره حقیقت روان یا نفس روح و ماهیت نفس از مباحث اساسی است.

نتیجه ارزیابی:

تعداد کل سوالات درس علم النفس: **۱۵**

تعداد سوالاتی که پاسخشان مستقیماً در جزوه کیهان بود: **۱۱**

تعداد سوالاتی استنباطی که پاسخشان در جزوه کیهان بود: **۴**

درصد پوشش‌دهی جزوات کیهان به سوالات این درس در این آزمون : **۱۰۰٪**

پاسخ ها بر اساس آخرین ویراست **جزوات سال ۱۴۰۰ روانشناسی کیهان** استخراج شده است**.**

تاریخ برگزاری آزمون: ۲۸ اردیبهشت

تاریخ تهیه گزارش: ۱۰ خرداد

این گزارش مطابق با **دفترچه A** سوالات و پاسخنامه های آزمون تهیه شده است